

Agenda

Alapfogalmak

Megjelenítés

Amortizált bekerülési érték

Üzleti modell teszt

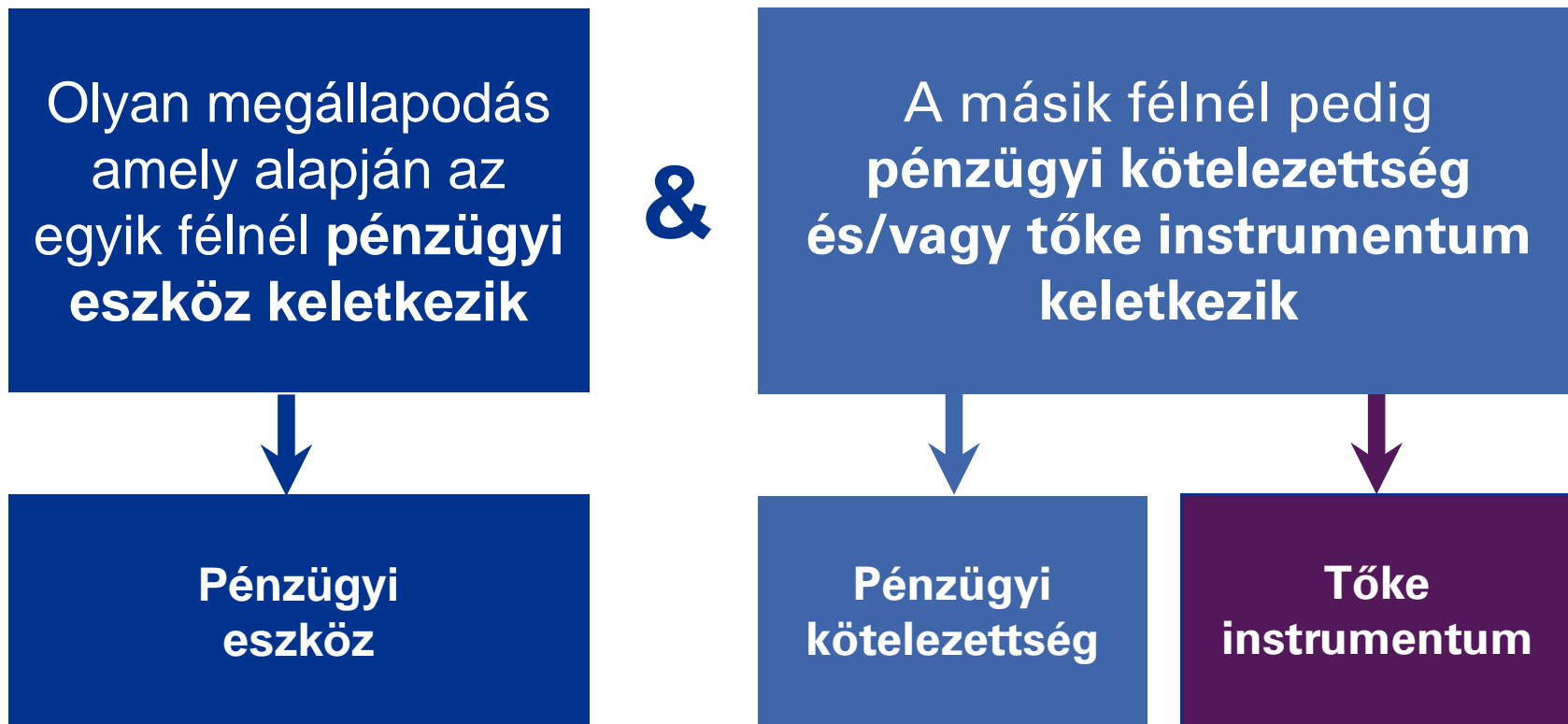
Cash flow teszt

Gyakorlati kérdések

Bevezetés

A pénzügyi instrumentum fogalma

A pénzügyi eszköz fogalma

Egy pénzügyi eszköz lehet...

Készpénz

**Egy másik gazdálkodó
tőkeinstrumentuma**

**Szerződés, melyet a
gazdálkodó saját
tőkeinstrumentumával
rendezhetnek**

**Szerződéses jog
pénzeszköz vagy más
pénzügyi eszköz
átvételére**

**Szerződéses jog kedvező
feltételek közötti,
pénzügyi instrumentumok
cseréjére egy másik
gazdálkodóval**

Pénzügyi kötelezettség és tőkeinstrumentum fogalma

Egy pénzügyi kötelezettség lehet...

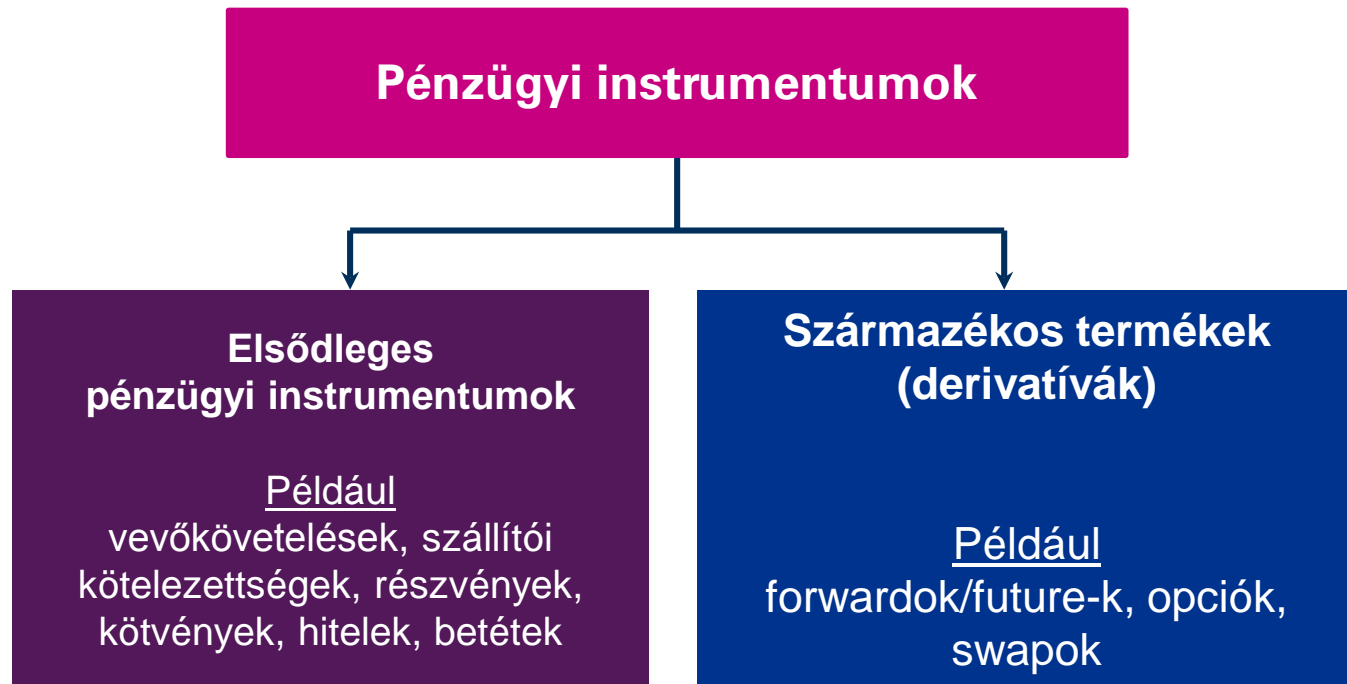
**Szerződéses kötelelem
pénzeszköz vagy
más pénzügyi eszköz
átadására**

**Szerződéses kötelelem
kedvezőtlen
feltételek közötti,
pénzügyi
instrumentumok
cseréje egy másik
gazdálkodóval**

**Szerződés, melyet a
gazdálkodó saját
tőkeinstrumentumáv
al rendezhetnek**

$$\text{Tőkeinstrumentum} = \sum \text{Eszköz} - \sum \text{Kötelezettség}$$

A pénzügyi instrumentumok alapvető típusai

Hatókör - IFRS 9

Az IAS 39 hatókörébe tartozó pénzügyi instrumentumok

+

Bizonyos own-use exemption alá tartozó szerződések

+

A várható hitelezési veszteségek megjelenítése és értékelése szempontjából

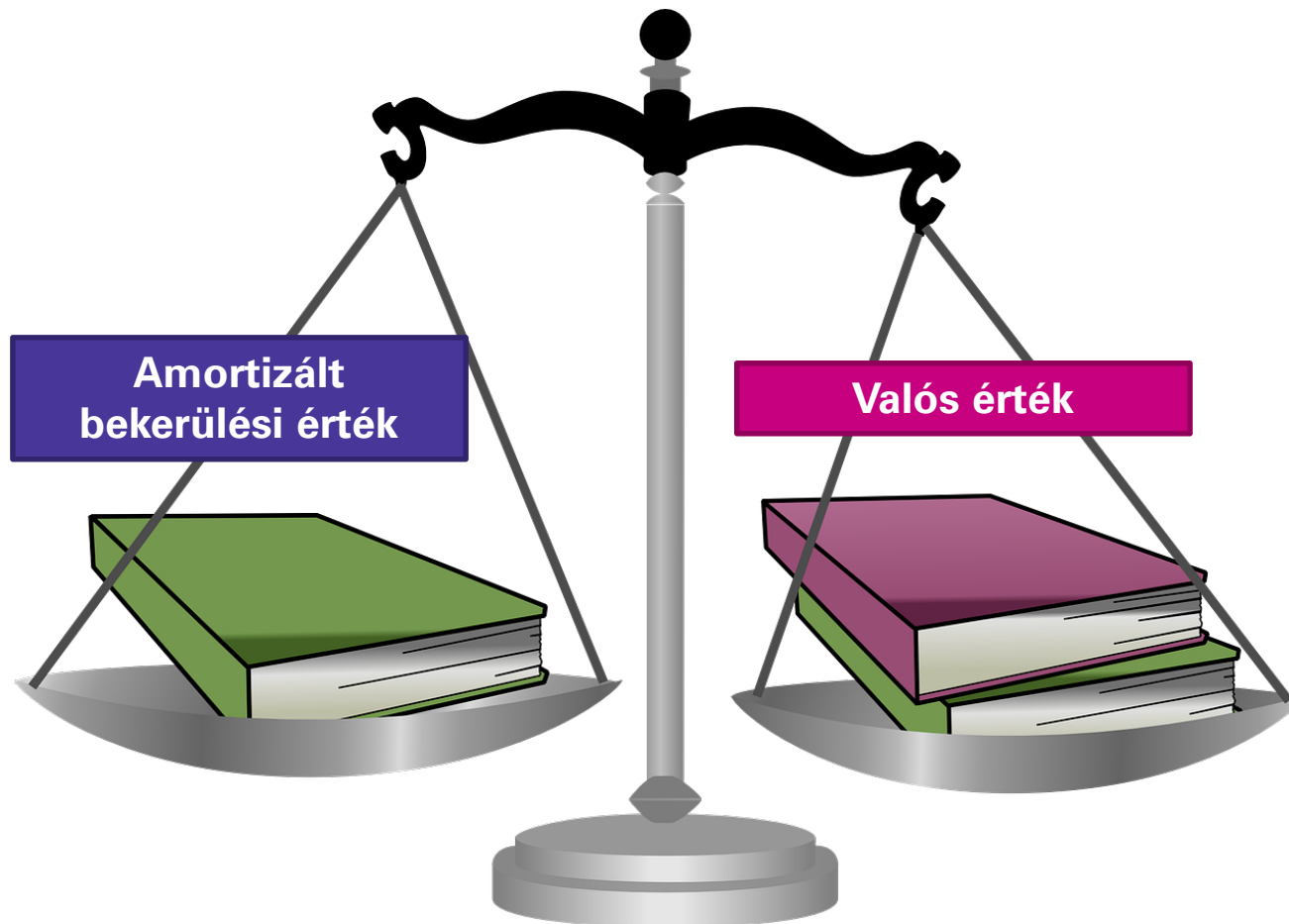
- Bizonyos hitelnyújtási elkötelezettségek, melyeket nem FVTPL kategóriába soroltak
- IFRS 15 által definiált szerződéses eszközök

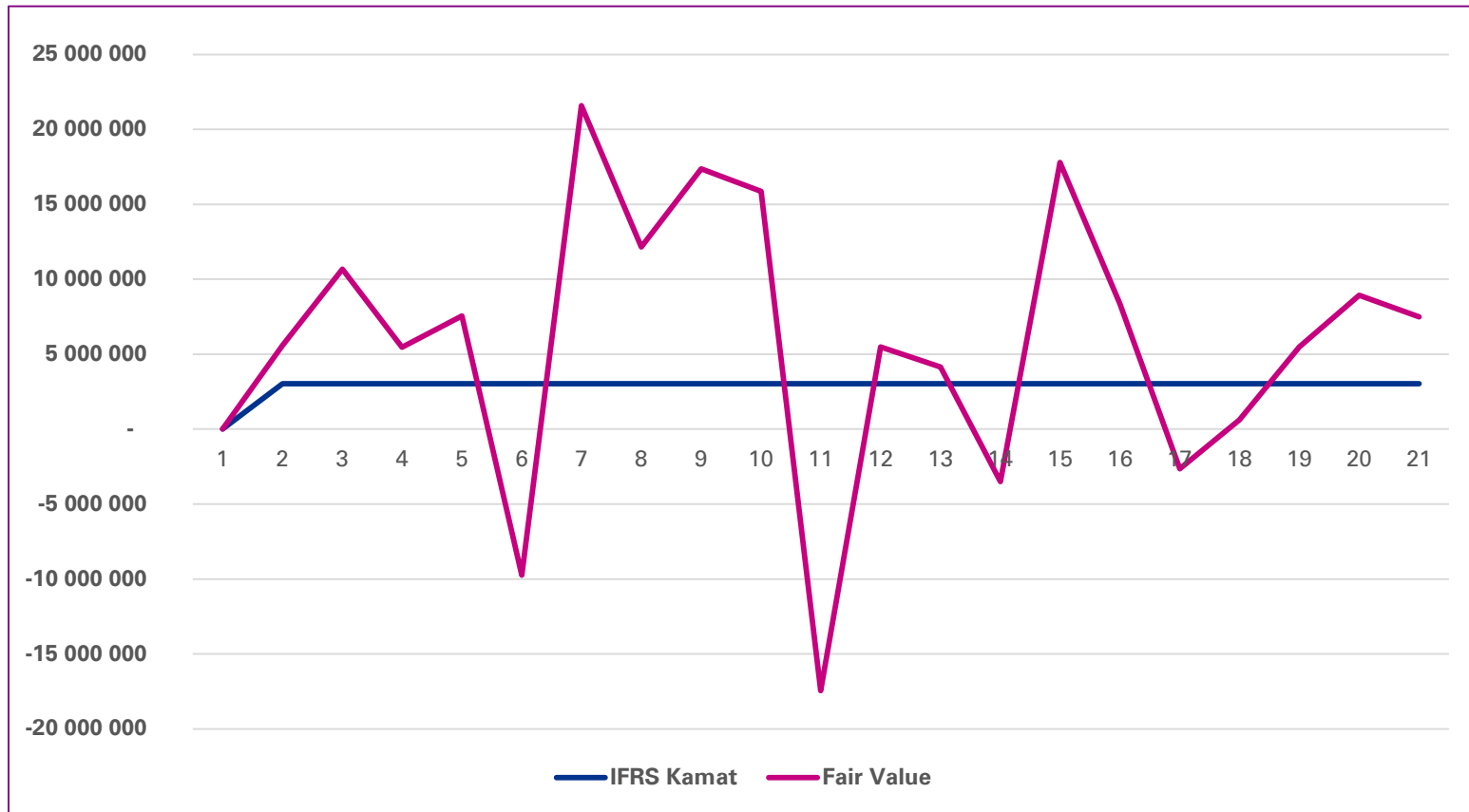
Értékelési eljárások

IFRS 9 szerint a pénzügyi eszközöket és kötelezettségeket amortizált bekerülési értéken vagy valós értéken kell értékelni.

Értékelési eljárások

Valós érték és az IFRS kamat együttes változása

Megjelenítés

Megjelenítés

Nem változott
az IAS 39-hez
képest!

Minden pénzügyi eszközt/kötelezettséget (ideértve a származékos termékeket) a mérlegben kell kimutatni:

Akkor, amikor az instrumentum szerződéses feltételei a gazdálkodóra vonatkozóvá válnak:

- kötési, vagy
- teljesítési időpontban

Kezdeti megjelenítéskor a pénzügyi instrumentumot bekerülési értéken kell értékelni, amely ...

Pénzügyi eszközök esetén

“a valós értéke az átadott ellenértéknek”

Pénzügyi kötelezettségek esetén

“valós értéke az átvett ellenértéknek”

Tranzakciós költségek kezdeti megjelenítése:

A tranzakciós költségek részét képezik a kezdeti megjelenítési értéknek minden pénzügyi eszköz és kötelezettség esetén, kivéve *eredményel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszköz vagy pénzügyi kötelezettség* esetén.

Pénzügyi eszközök - besorolási kategóriák

IFRS 9

Amortizált bekerülési érték

Eredménnyel szemben valós értéken értékelt (FVTPL)

Egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt (FVOCI)

IAS 39

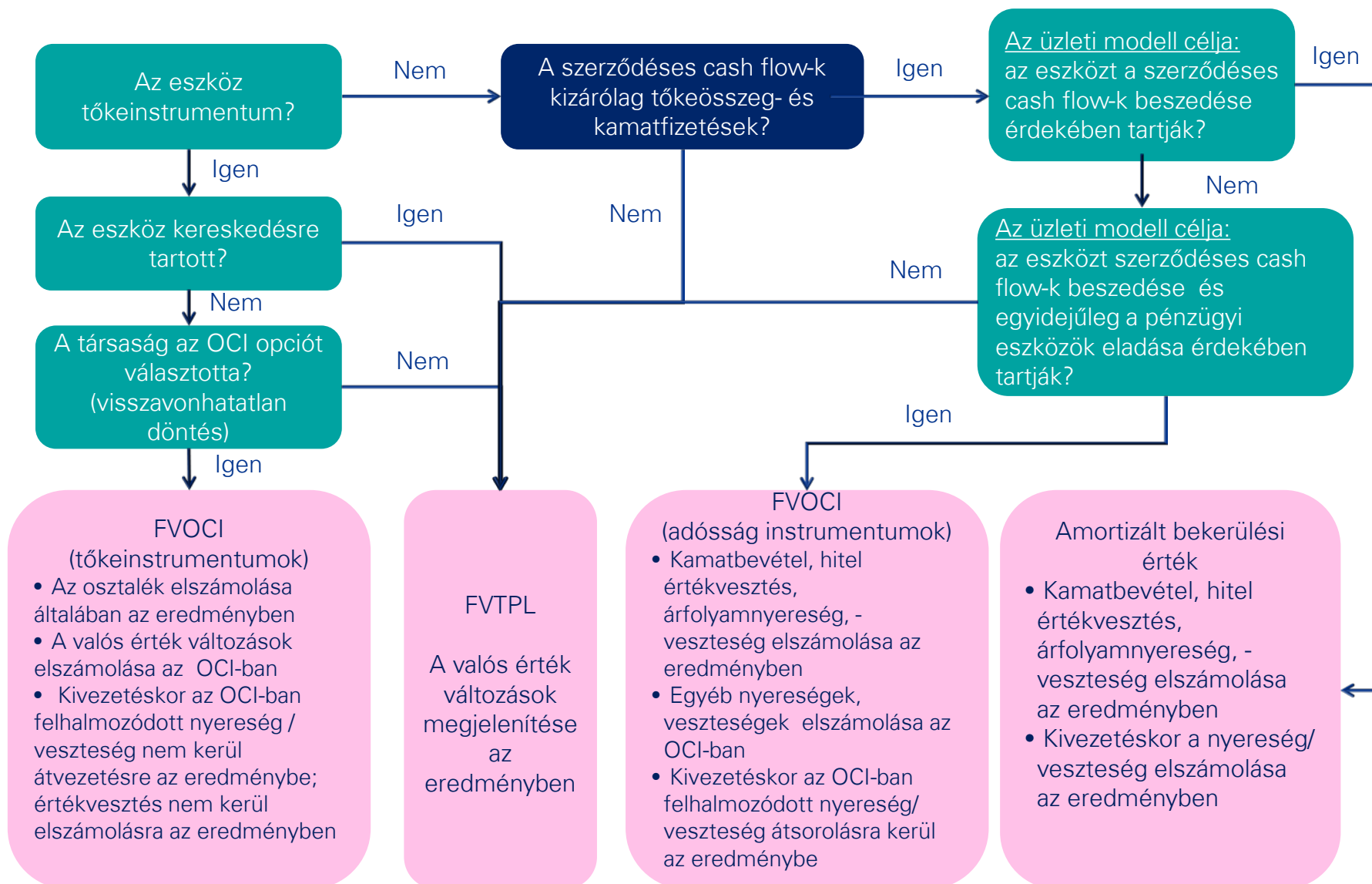
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt (FVTPL)

Kölcsönök és követelések (LAR)

Lejáratig tartandó (HTM)

Értékesíthető (AFS)

Pénzügyi eszköz az IFRS 9 hatókörében

Valós érték opció

Valós érték
opció az IAS
39-ben is!

Visszavonhatatlan választás kezdeti megjelenítéskor

- a „számviteli meg nem felelés” elkerülése érdekében
- a portfólió kezelése valós érték alapon
- beágyazott származékos termékek

} elavult

Az eredménnyel szemben valós értéken értékeltként való megjelölés (FVTPL) azokra a pénzügyi eszközökre is alkalmazható, amelyeket az egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt kategóriába kellene sorolni (FVOCI), amennyiben ez „számviteli meg nem felelést” szüntet meg.

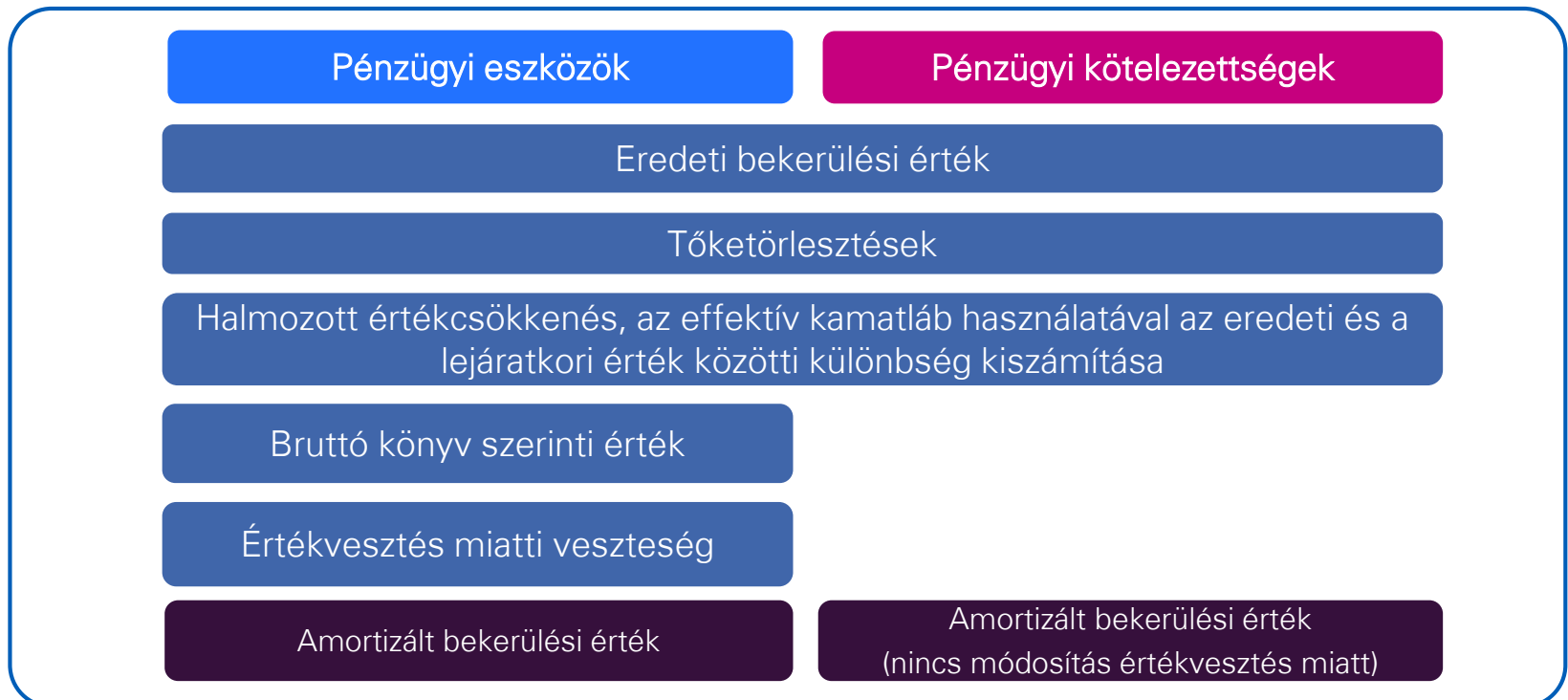
Amortizált bekerülési érték

Amortizált bekerülési érték számítása

Amortizált bekerülési érték számítása

- Számítás ugyanolyan módon, mint az IAS 39 szerint
- IFRS 9 bevezeti a „bruttó könyv szerinti értéket” a pénzügyi eszközökre
- Amortizált bekerülési érték felbruttósítva az értékvesztés miatti veszteségekkel.

Az amortizált bekerülési érték részei

Effektív kamatláb kalkuláció

Általános megközelítés

Effektív kamatláb kalkuláció

Az effektív kamatlábat a pénzügyi eszköz vagy kötelezettség kezdeti megjelenítésekor kell meghatározni.

Ez az a kamatláb, mellyel a jövőbeli cash kifizetéseket vagy beáramlásokat diszkontálva a pénzügyi instrumentum várható élettartamára megkapjuk:

- A pénzügyi eszköz bruttó könyv szerinti értékét; vagy
- A pénzügyi kötelezettség amortizált bekerülési értékét

Megegyezik az instrumentum valós értékével (kezdeti megjelenítésekor)

A becsült várható cash-flowk figyelembe veszik az összes szerződéses feltételt, de nem tartalmazzák a várható hitelezési veszteségeket

- **Változó kamatozású pénzügyi instrumentum:** az effektív kamatláb rendszeresen módosításra kerül a cash-flow újrabecslések során, hogy tükrözze a piaci kamatlábak mozgását.
- **Díjak, melyek szerves részét képezik az effektív kamatlábnak:** IFRS 9 szerint azokat a díjakat is figyelembe lehet venni, melyeket a pénzügyi kötelezettség kibocsátója fizetett

Besorolás amortizált bekerülési értéken értékeltként

Pénzügyi eszközt csak akkor lehet amortizált bekerülési értéken értékelni, ha mindkét alábbi feltétel teljesül:

Az eszközt olyan **üzleti modell** keretében tartják, amelynek célja pénzügyi eszközök tartása a szerződéses cash flow-k beszedése érdekében

&

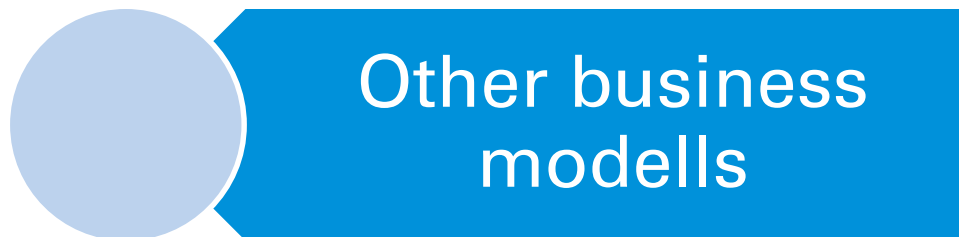
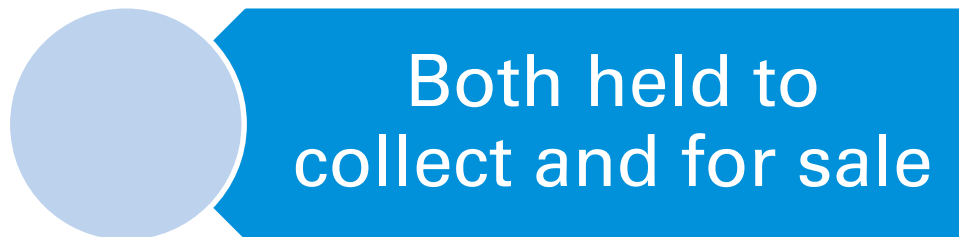
A pénzügyi eszköz szerződéses feltételei meghatározott időpontokban olyan **cash flow**-kat eredményeznek, amelyek **kizárólag tőkeösszeg- és a hátralékos tőkeösszeg utáni kamatkifizetések**

Minden más pénzügyi eszközt a későbbi értékelések során valós értéken kell értékelni!

Üzleti modell teszt

Üzleti modellek

Üzleti modell teszt

- Az üzleti modell célját a gazdálkodó egység kulcspozícióban lévő vezetői határozzák meg (IAS 24 Kapcsolt felekre vonatkozó közzétételek).

- A meghatározás szintje

- nem függ a vezetőség **adott** instrumentummal kapcsolatos szándékaitól
- a gazdálkodó egységnek lehet **több** üzleti modellje: **portfolió megközelítés**

- Tartásának célja szerződéses cash flow-k beszedése

- nem kell valamennyi eszközt lejáratig tartani – **lehetnek értékesítések**

- Tartásának célja nem (kizárólag) szerződéses cash flow-k beszedése

- **portfoliókezelés a cash flow-knak az eszközök értékesítésén keresztül történő realizálása céljából**
- **valós érték alapon kezelt portfolió, amelynek teljesítményét valós érték alapon értékelik (az IAS 39-ben leírtak szerint)**
- **Kereskedési célú portfolió**

Az eladás megítélése az üzleti modell értékelésében

Szerződéses cash flow-k beszédése	Szerződéses cash flow-k beszédése és eladás
Az eladás mellékes eleme az üzleti modellnek	Az eladás alapvető eleme az üzleti modellnek
Tipikusan kevesebb eladás (gyakoriságban és mennyiségben)	Tipikusan több eladás (gyakoriságban és mennyiségben)

Eszköz eladás lehetséges a szerződéses cash flow-k beszédését célzó üzleti modellben is:

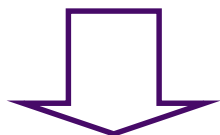
- a hitelminőség romlása következtében – a befektetési politikával összhangban;
- a lejáráthoz közel;
- nem gyakori (még akkor is, ha jelentős); vagy
- egyedileg és összesítve sem jelentős (még akkor is, ha gyakori)

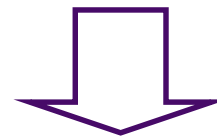
Cash-flow teszt

Cash flow teszt

...hogy a szerződéses feltételek kizárólag az alábbiak kifizetését eredményezik-e

Tőkeösszeg

Kamat

A következők ellenértéke

- A pénz időértéke
- Hitelezési kockázat
- Likviditási kockázat
- Profit margin
- Adminisztratív költségek

Szerződéses cash flow-k értékelése

Az értékelés az **alap hitelezési megállapodás** elvén alapul

“**Tőke**” a pénzügyi eszköz valós értéke a bekerüléskor

“**Kamat**” a pénz időértékét, a hitelezési kockázatot, egyéb alap hitelkockázatot (pl. likviditási kockázat), költségeket (pl. adminisztratív költségek) és profit margint tartalmaz

A standard külön előírást tartalmaz:

- **A szabályozott kamatokra** (pl. egy makrogazdasági program keretében alkalmazottak);
- **A módosított időértékre** (pl. havonta egy éves kamatra átárazódó kamat);
- **Változó szerződéses megállapodásokra** amiknek nincs hatása a besorolásra amennyiben **nincs jelentős hatása** a szerződéses cash flow-kra (**de minimis jellemző**)
- Egyéb szerződéses előírások amelyek **megváltoztatják** a szerződéses cash flow-k **összegét vagy időpontját**

Szerződéses cash flow-k értékelése

Pénz időérték komponense

- Az idő múlásáért járó ellenérték, nem tartalmaz egyéb kockázatokra vagy a pénzügyi eszköz tartásából fakadó költségekre vonatkozó fedezetet
- A pénz időérték eleme akkor sérül, ha a referencia kamat átárázódása és a kamatperiódus eltérő

Változás a cash-flow-k összegében vagy időzítésében

- A jövőbeni szerződéses pénzáramlásokat módosító tényező esetében az SPPI kritérium teljesülése a szerződés teljes futamidejére vizsgálandó. A vizsgálatot mind a változást megelőzően, mind azt követően el kell végezni
- Változó kamat; előtörlesztési, futamidő-hosszabbítási lehetőség
- Az SPPI kritériumnak akkor felel meg, ha az előtörlesztésért vagy a futamidő hosszabbításért következtében fizetendő díj egyenlő a fennálló tőke és a kapcsolódó kamatok összegével, és az előtörlesztésért vagy futamidő hosszabbításért járó díj ésszerű kompenzációnak minősül

Szerződéses cash flow-k értékelése

De minimis vagy
nem valós
jellemzők

- Azon szerződéses cash flow jellemzők amelyeknek nincs jelentős hatása, azok nem befolyásolják a besorolást
- A cash flow jellemző nem valós ha egy olyan esemény bekövetkezéséhez kötött amely rendkívül ritka vagy nagyon valószínűtlen

Non-recourse
eszköz

- Nem felel meg az SPPI kritériumoknak, mert egy meghatározott eszközbe vagy cash flow-kba történő befektetésnek minősül – pl. amikor a hitelező joga az adós meghatározott eszközére vagy az abból származó cash flow-kra korlátozódik

Szerződés által
összekötött
instrumentum

- A társaság rangsorolja a szerződés által összekötött instrumentumok birtokosainak történő fizetéseket, amelyek a hitelkockázat koncentrációját eredményezik – pl. tranche → külön előírás

Gyakorlati kérdések

Devizanem és időérték-elem

**EURIBOR kamatláb
forintos hitel esetén**

**Kamatperiódus és
átárazódási periódus
eltér**

**Deviza alapú hitel késedelmes
összege HUF-ban
nyilvántartva, a késedelmes
összeg BUBOR kamatlábbal
kamatozik**

Szabályozói kamatok

Jelenlegi információnk és
álláspontunk alapján

**A Magyar Fejlesztési Bank és az
EXIM által finanszírozott
refinanszírozott hitelek**

Nemzeti hitelprogram

A vizsgálat tárgya

Hitelkitettség vizsgálat

**Minden
szerződéses pont**

**Ami hatással van a
hitelen realizált
eredményre**

**Függetlenül, hogy azok
várhatóan kihasználásra
kerülnek-e**

Hitelkitettség vizsgálat

X

Nem vizsgálendő

**Nem szerződéses teljesítés
(pl. biztosítékok)**

**Módosítás:
új szerződéses paraméterek**

Mire futhat a teszt?

„Pass”

**Amortizált bekerülési
érték**

**Kiszámítható
eredményt biztosít,
ezért ez a preferált
besorolás**

„Fail”

Valós érték

**Az eredményt a piaci
viszonyok előre nem
látható módon
változtatják, ezért
preferált ennek
elkerülése**

További vizsgálat szükséges

Benchmark test

További vizsgálat
szükséges, a döntést
támogató eszköz
kialakítása
folyamatban van

Manual analysis

További vizsgálat
szükséges, a minta
elemzések kialakítása
folyamatban van

Köszönjük a figyelmet!